Nr. 363 Kraków, Piątek 15 października 1915. Rocznik XXIV.

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f., 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h. z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru oddzielnego 8 h.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.

Wychodzi codziennie o godzinie 8-ej rano.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Fach pocztowy na listy Nr. 166.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.
Dział inseratowy: ul. Gołębia L. 2. I. p.
(Róg ul. Brackiej)
Tel. Nr. 1354. Konto czek. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 20 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h.

Atak rosyjski pod Tarnopolem.

Urzędowo donoszą 14 października: **Wiedeń**, 15 października.

Nieprzyjaciel zaatąkował wczoraj naszą pozycyę na zachód od Tarnopola, i wykonał atak w trzech szeregach, przyczem ludzie z pierwszego szeregu byli uzbrojeni tylko w tarcze ochronne. Nasze wojska odrzuciły nieprzyjaciela, przyczem poniósł on wielkie straty. Zresztą na północnym wschodzie nie zaszło żadne istotne wydarzenie.

Zastępca szefa sztabu generalnego *von Hoefer*, marszałek polny porucznik.

Bitwa pod Illuxt. — Wyparcie Rosyan poza Strypę.

Urzędowo donoszą dnia 14 października. **Berlin**, 15 października.

Grupa wojsk generała marszałka polnego Hindenburga: Na zachód i południowy zachód od Illuxt wyparliśmy nieprzyjaciela z dalszego stanowiska. Wzięliśmy do niewoli 650 żołnierzy i zdobyliśmy 3 karabiny maszynowe. Ataki rosyjskie na zachód i południowy zachód od Dynaburga zostały odparte.

Grupa wojsk generała marszałka polnego ks. Leopolda bawarskiego i grupa wojsk generała von Linsingena: Nic nowego.

Wojska niemieckie armii generala hr. Bothmera wzięły Hajborankę (na południe od Burkanowa) i wyparły Rosyan poza Strypę. *Naczelne kierownictwo armii.*

Na terenie bałkańskim.

Walki na południe od Belgradu. Zdobycie obwarowań Pożarewacu. Bardzo wielkie straty Serbów. Rola artyleryi w walkach.

Urzędowo donoszą 14 października: **Wiedeń**, 15 października.

Nasze wojska wzięły wczoraj szturmem, z okolicy Belgradu posuwając się w kierunku południowo-wschodnim, na sposób fortyfikacyi oszańcowane stanowiska na Erinobrdo Cunak i na Strazara. Nieprzyjaciel, który, jak jeńcy zeznali, miał rozkaz trzymania się do ostatniego żołnierza, cofnął się w bezładnej ucieczce w kierunku góry Avala i ku obszarowi na wschód stamtąd. Straty jego były nadzwyczajnie wielkie. Nasza ciężka artylerya, jak zawsze przy podobnych operacyach wojennych, miała także w tym sukcesie zaszczytny udział.

Równie korzystnie postępują ataki naszych sprzymierzeńców nad dolną Morawą. Zabrali oni nieprzyjacielowi oszańcowania na zachodnio-północnym i wschodnim froncie Pozarevacu.

Zastępca szefa sztabu generalnego *von Hoefer*, marszałek polny porucznik.

Urzędowo donoszą dnia 14 października: **Berlin**, 15 października.

Na południe od Belgradu wojska nasze dalej postępują naprzód. Fortyfikacye frontu zachodniego, północnego, wschodniego i południowo-wschodniego obwarowanej na kształt fortecy miejscowości Pożarewac zostały zdobyte.

Naczelne kierownictwo armii.

Walki z Włochami.

Urzędowo donoszą dnia 14 października. **Wiedeń**, 15 października.

Żywy ogień działowy na nasze pozycye na płaskowzgórzach Lafraun i Vielgereuth i na poszczególne punkty oparcia na froncie Dolomitów trwa dalej. Batalion alpini, który posunął się w kierunku przedniej pozycyi na południe od Rivy, został przez nasz ogień działowy spędzony.

Na froncie Pobrzeża w obszarze Javorcka obsadziliśmy kawałek włoskiego rowu strzeleckiego. Dwa ataki włoskie na Mrzli vrh, które po gwałtownem przygotowaniu ogniowem dotarły aż do naszych przeszkód, zostały odrzucone. Na innych częściach frontu Isonza, jak zwykle, ogień działowy.

Zastępca szefa sztabu generalnego, *von Hoefer*, marszałek polny porucznik.

Wojna serbsko-bułgarska.

Pierwsze starcia. — Zacięte walki. — Pomoc turecka dla Bułgaryi. — Znaczenie wojny dla angielskiego stanowiska w Azyi i Afryce. — Anglo-francuskie wojska w Niszu?

Sofia, 15 października.

(Spóźnione). Doniesienie bułgarskiej agencyi telegraficznej: **Serbskie wojska przekroczyły granicę** i usiłowały obsadzić wzgórza Koricka—Glava—Rossaviti—Kamac, położone na bułgarskiem terytoryum na zachód od Bielogradzik. Wywiązała się walka, która trwała przez cały dzień. Bułgarskie wojska odparły napastników i obsadziły następnie wymienione wzgórza.

Urzędowo ogłaszają: W związku z naruszeniem granicy w obszarze Bielogradzik, o którem już doniesiono, próbowali Serbowie w nocy wedrzeć się na kilku punktach w obszarach Trn—Bossilevgrad i Küstendyl w zamiarze **obsadzenia bułgarskich punktów strategicznych**, broniących dróg do Sofii. Usiłowania te zostały **udaremnione** przez wojska bułgarskie, które znajdowały się w pobliżu zagrożonych punktów. Dnia 13 października po południu udało się naszym wojskom wypędzić Serbów, jednakże na kilku miejscach walki trwają jeszcze. Dotychczas znane straty Bułgarów wynoszą 18 zabitych, około 30 ciężko rannych i 160 lekko rannych.

Sofia, 15 października.

(Spóźniona). Naczelny komendant armii bułgarskiej generał Jekow wystosował do armii **rozkaz dzienny**, w którym donosi o nominacyi swej na naczelnego komendanta Generał sławi wspaniałe zwycięstwa armii bułgarskiej, którym towarzyszyło tragiczne rozczarowanie i wyraża niezłomną ufność w męstwo i ofiarność wojsk, poddanych pod jego rozkazy, które potrafią naprawić krzywdy zadane narodowi bułgarskiemu, który to naród jest zdecydowany pozostać do końca wiernym swemu zadaniu historycznemu.

Manifest królewski wzywa armię i naród do obrony ziemi ojczystej, zbeszczeszczonej przez podstępnego sąsiada oraz do obrony braci, jęczących pod jarzmem serbskim.

Wiedeń, 15 października.

„N. W. Journal“ donosi, jakoby według serbskiego biura prasowego w Bukareszcie **angielskie i francuskie wojska** (artylerya?) **przybyły do Niszu** i natychmiast odchodzą na front.

Wiedeń, 15 października.

„Polit. Korresp.“ dowiaduje się z poselstwa bułgarskiego: Wojska serbskie przekroczyły w dniu 12 i 13 października koło Trn-Kuestendyl i Bielogradcik granicę bułgarską i zaatakowały wojska bułgarskie. Wywiązały się **zacięte walki**, które jeszcze trwają. Z powodu tego napadu oświadcza rząd bułgarski, że Bułgarya od dzisiejszego dnia tj. 14 października godziny 8 rano **znajduje się na stopie wojennej z Serbią.**

Londyn, 15 października.

Publicysta Watson powiedział w wygłoszonym odczycie: Jeżeli Serbia zostanie pokonaną, będzie Turcya uratowaną, a Dardanele dla nas stracone. Wieść o tem podziałałaby **jak piorun na cały wschód.** Stanowisko nasze w Egipcie byłoby zlamanem, stanowisko w Mezopotamii zagrożonem. Wieść znalazłaby także echo w Indyach, a także powołałaby pod broń Persyę.

Medyolan, 15 października.

(BK) „Seccolo“ donosi z Salonik, że Turcya koncentruje dwie dywizye koło Sufli, aby przyjść **z pomocą Bułgarom** w razie próby wylądowania wojsk sojuszowych koło Dedeagacz.

Manchester, 15 października.

(BK) „Manchester Guardian“ w artykule wstępnym pisze, że dla Anglii pod pewnym względem dopiero teraz zaczyna się rzeczywista wojna. Dotąd Anglia ponosiła tylko wielkie ofiary dla państw europejskich Francyi, Rosyi i Belgii, ale w chwili, kiedy Bułgarya przyłączyła się do państw centralnych i kiedy wyłoniła się możliwość połączenia Berlina z Bagdadem, **zakwestyonowanem zostało stanowisko Anglii w Azyi.**

Sytuacya na Bałkanie.

Lądowanie wojsk w Salonikach trwa dalej. Wątpliwości Rosyi. Ruch w Albanii. Ultimatum czwórsojuszu do Grecyi?

Londyn, 15 października.

„Le Neuvelliste“ donosi z Aten: Nowy kontyngent wojsk angielskich przybył przedwczoraj do Salonik. Wyżsi oficerowie angielscy wynajmują wille i hotele na pomieszczenia sztabów i płacą czynsz z a 6 miesięcy z góry. Usposobienie wśród ludności serbskiej jest pesymistyczne. Przybyli z Niszu opowiadają, że rzucone bomby wyrządziły ogromne szkody. W Salonikach proklamowano wczoraj stan oblężenia.

Paryż, 15 października.

„Petit Parisien“ donosi z Rzymu: Słychać z Rzymu z dobrego źródła, że **Włochy biorą udział** w zarządzeniach sojuszowców na Bałkanach.

Sofia, 15 października.

(Spóźniona). Agencya tel. bułgarska. Z inicyatywy pałacu i rządu odbyło się w kościele katolickim w Sofii *requiem* z okazyi rocznicy śmierci króla rumuńskiego Karola. Na nabożeństwo przy-

wojska niemieckie przełamały linię w Zawadowie i weszły do Stryja, gdzie nad rzeką trwała walka przez dwa dni. Opuściwszy miasto, Moskale **podpalili i skartaczowali przedmieście Łany**, gdzie spłonęło około **250 budynków.** Straż pożarna, pracując wśród gradu kul, zdołała zaledwie tyle dokazać, iż pożarowi odcięto drogę do miasta. W ślad za wojskami przybyło starostwo; burmistrza Webrsteina usunięto, a później aresztowano. Rządy miasta objął komisarz rządowy dr Wysoczański.

Moskale uchodząc, zabrali wielu obywateli i wszelkie zapasy mąki, cukru, owsa i t. p. Prócz spalonego przedmieścia Łany, w mieście znaczniejszych szkód nie było. Granat, który eksplodował przed kościołem, uszkodził tylko dach. Podobny pocisk podziurawił dach i sufit w hotelu Dieństla koło kolei. Za to Moskale w czasie swego pobytu niektóre domy zrujnowali doszczętnie, a w kasarniach, domach przy ulicy Trzeciego Maja i kilku budynkach miejskich poniszczyli okna z ramami, podłogi, piece i drzwi z futrynami. Opuszczając miasto spalili Moskale także drewniany most na rzece Stryj.

Z miasta i z kraju.

Poczta w Krakowie. Dnia 16 bm. zostanie c. k. urząd pocztowy i telegraficzny Kraków 1 (główna poczta) otwarty dla prywatnego ruchu nadawczego w tej samej rozciągłości, w jakiej służbę tę pełnią inne tutejsze urzędy pocztowe i z temi samemi ograniczeniami i obostrzeniami wojennemi, jakie obowiązują w całym okręgu fortecznym.

W dnie niedzielne pełnić będzie ten urząd służbę nadawczą, dla prywatnej publiczności — od godziny 8 do 11 przed południem, a to aby umożliwić jej nadawanie i w tych dniach najpilniejszych przesyłek pocztowych. Przyjmowanie zaś telegramów odbywać się będzie w dnie niedzielne bez ograniczenia godzin.

Ruch tramwajowy. Celem przyspieszenia ruchu tramwajowego, dyrekcya tramwajów postanowiła cały szereg przystanków stałych zamienić na warunkowe. Po ukończeniu budującej się obecnie linii tramwajowej Zwierzyniecka—Wiślna—Rynek, zajdą pewne zmiany w rozkładzie linii tramwajowych. I tak linia Salwator—III most zmienioną będzie na linię Salwator—Wiślna—Dworzec towarowy, a linia od trzeciego mostu, która obecnie idzie w kierunku dworca towarowego, kończyć się będzie w Rynku przy ul. Sławkowskiej, gdzie przesiadać się będzie do dworca towarowego.

Z zakładu czyszczenia miasta donoszą nam, że braki w obecnej czystości ulic i placów wywołane są obecnymi stosunkami wojennymi. Zakład czyszczenia miasta, który zatrudniał przed wojną 350 robotników, ma ich obecnie tylko 240, w tem 90 kobiet, których praca chociaż sumienniejsza, mniej jest jednak wydatną. Par koni posiada zakład 32 — wobec 50, jakie posiadał przed wojną.

Na wełnę. Pod takim hasłem urządza krakowska Liga Kobiet w nadchodzącą niedzielę 17 bm. podczas koncertu od godziny 4 do 7 po południu podwieczorek na zimową wełnianą bieliznę dla walczących w polu legionistów.

Z teatru ludowego. Onegdaj odbył się ostatni gościnny występ Ferdynanda Feldmana. Artysta lwowski pożegnał się z publicznością krakowską w jednej ze swych najcelniejszych kreacyj w roli Napoleona w „Madame sans gene“ Sardou. Sala wypełniona była po brzegi, a znakomitego artystę żegnano burzliwymi oklaskami, przyczem wręczono mu kwiaty i wieńce.

Mamy nadzieję, iż dyrekcya teatru ludowego utrzyma repertuar nadal na tym poziomie artystycznym, na jakim był postawiony podczas gościny znakomitego artysty lwowskiego.

W Towarzystwie Sztuk pięknych, plac Szczepański 4, została urządzoną zbiorowa wystawa akwarel artysty Al. Augustynowicza, obejmująca szereg typów góralskich oraz widoków zimowych. Oprócz tego zostały wystawione prace artystów: Antoniego Gramatyki, Stanisława Paciorka i Ludwika Stasiaka.

Konkurs na stypendyum. W bieżącym roku szkolnym, tak jak w latach ubiegłych, będzie do nadania jedno stypendyum w kwocie 1000 koron z fundacyi Ledóchowskiej dla ukończonego słuchacza Szkoły przemysłowej, celem kształcenia się za granicą. Podania zaopatrzone w dowody ukończenia wyższej Szkoły przemysłowej w Krakowie należy złożyć w kancelaryi szkoły do dnia 4 listopada b. r.

Rozszerzenie „szerszego“ obszaru wojennego. „Wiener Ztg.“ ogłasza rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych o zmianie granic ściślejszego północnego obszaru wojennego, na podstawie którego okręgi urzędowe politycznych władz powiatowych w Cieszanowie, Drohobyczu, Jaworowie, Mościskach, Rudkach, Samborze i Skolem zostają wyłączone ze ściślejszego obszaru wojennego i przydzielone do dalszego obszaru wojennego. — W ten sposób znacznie się rozszerza tzw. „szerszy“ obszar w Galicyi, w którym podróż może odbywać się bez trudności legitymacyjnych; Krakowianin np. może legitymować się legitymacyjną książeczką ewakuacyjną. Granica rozszerzonego obszaru przechodzi na wschód od Sanoka, Rzeszowa, Jarosławia i Przemyśla, wobec czego podróż z Krakowa do tych miast zostaje znacznie ułatwiona. Lwów, niestety, na razie pozostaje w obrębie „ściślejszym“.

Jednocześnie zostaje rozszerzony „szerszy“ obszar w Królestwie aż do wschodniej granicy obwodów Biłgoraj, Zamość, Krasnostaw, Lublin i Lubartów, wobec czego Radom, Lublin, Sandomierz, Puławy itp należą do „szerszego“ obszaru. Oczywiście — według znanych przepisów — dla podróży potrzebny jest paszport wizowany.

W końcu rozszerza się także obszar na Śląsku (z wyjątkiem powiatów Freudental (Bruntal), Frywałdów i Jägerndorf) i na Morawach (oprócz powiatów M. Weiskirchen, Nowy Jiczyn, Wal. Meseritsch (Międzyrzecz), Mistek i Mor. Ostrawa.

Repertuar teatru ludowego.

Sobota: „Zaklęty pałac“.
Niedziela po południu: „Małka Szwarcenkopf“.
Niedziela wieczór: „Śluby dębnickie“.
Wtorek: „Śluby dębnickie“.

Wydawca: Ignacy Daszyński. — Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Kubanek. Drukarnia Ludowa, Kraków, Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).